Is logos istòricos de Arbaree

Su Comunu de Arbaree naschet a fùrriu in una sèrie de tzentros colonici chi su 29 santugaine 1928 devenint comunu In manera ufitziale Autònomu. Su Nùmene 'Arbaree' est seberadu tràmite decretu su 1 freàrgiu 1944.
Cumpartzis
Bides atziones

Descritzione

In su nadale de su 1918 sa Banca Cummertziale Italiana daiat vida a sa Sotziedade Bonìficas Sardas. A is 850.000 liras versadas dae s'Istitutu milanesu s'agiunghiant is cuotas de àteros tres sòtzios, **Fernando Adamoli, Giuseppe Menada** e **Giulio Dolcetta**, cada pari a cinquantamila liras. Menada assumiat s'incàrrigu de presidente de sa sotziedade mentras s'ingenieri vicentino Giulio Dolcetta fiat numenadu amministradore delegadu. Issu partètzipat a sa grandiosa **impresa de su fràigu de sa diga subra de su Tirsu** e devenit bene chitzo unu de is animadores de is assòtzios impresariales casteddàios. Apostolo de sa modernidade, Dolcetta at a tènnere unu ruolu de ispico finas a su 1933, cando, pro vàrias resones, at a prefèrrere abbandonare s'ìsula.

Sa S.B.S. naschiat cun sa fine de **trasformare in manera radicale un'àrea estèndida belle ventimila ètaros**. Su territòriu fiat in grandu parte ocupadu dae istagnos e acquitrini. Sa presèntzia de s'òmine fiat limitada a pagos pastores, mentras is ispigros de abba oferiant amparu a sa tzìntzula anofele. Sa malària impediat cada tipu de faina istàbile. Bisongiaiat protzedire in duas diretziones. Pro prima cosa, **sicare su territòriu de sa pranura** regulende su cursu de rios e trainos chi de su Monte Arci si bessaiant cun iscussertu a badde.

In segundu logu, bisongiaiat **rèndere produtivas is terras istratzadas a sa paule**, creare una noa e redditìtzia laurera pro **perfetzionare is investimentos de sa Sotziedade**, orende a is fundos bundantes assignados pro lege in matèria de “bonìfica integrale”. De totu su tzircundàriu **aiant assupridu operajos a die pro su fràigu de caminos e canales, pontes e àrgines, putzos e serbatojos, ofitzinas e ferrovias, ambulatòrios e domos coloniche**. In custa fase su ruolu de is sardos fiat istadu essentziale. Sa tzertesa de unu balàngiu seguru torraiat a cramare ogni die chèntinas de muradores, fraos, falegnami, operajos genèricos, abituados intre s'àteru a cunvìvere cun sa malària, incuadrados in is vàrios

cumpartos aziendales comente a sa cava, sa bloccheria, s'edilìtzia tzivile, is traballos de prosciugamento o de rimboschimentu.

Prus cumplessu fiat s'arresonu relativu a sa creatzione de is **aziendas familiares massajas**. In custu casu si fiat prefertu ricùrrere a **colonos continentales –** padanos ispetzialmente – chi diant àere asseguradu a s'impresa unu majore atacamentu a su fundu assignadu e una prus madura dimestichezza cun su patu de mezzadria sutascritu e cun is ritmos produtivos rechestos.

A fùrriu a is vàrios tzentros colonici, ispicaiant – die a pustis de die – noas domos e istallas noas, agigu imbiancate e prontas a acollire is noos arribbados e su bestiàmene assignadu. **Su 29 santugaine 1928 fiat inauguradu su "Villaggio Mussolini", assurto a comunu autònomu duos annos a pustis cun su nùmene de Mussolinia de Sardigna**. Custa fiat istadu sa prima tzitade de fundatzione creada dae su fascismu, dotada de totus is istruturas amministrativas printzipales e polìticas e istada dae unu nùmeru chi creschet de residentes: in prus de tres mìgia, a in pessu chi ses annos de sa fundatzione. Su nùmene de sa tzitade at a mudare pro decretu su 17 freàrgiu 1944: "naschiat" gasi **Arbaree**, una comunidade tzertu meda giòvanu ma non pro custu priva de istòria.

In su 1946, in fines, est elègidu su primu Cussìgiu Comunale.